

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszádca.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM. A szivar-automata. — Új eladási szabályok — Vegyesek. — Hirdetés

A szivar-automata

Mindenek előtt konstatáljuk, hogy a fővárházban kipróbált, vegett felállított szivar-automata tökéletesen hiba nélkül működik, nemcsak saját véleményünk ez állítás, hanem mindazon hivatalnokok, privát emberek és elárúsítók, kik látták és kipróbálták, megvannak erről győződve.

A híres bécsi czég Wendt és Sperling készítette és javította ki mindazon hibákat, melyek eddig mindenféle gyártmány-nál előfordultak.

Első sorban is a pénzellenőrző készülék a Windt és Sperling-fele gyártmányoknál majdnem varázsszerűen működik. Még egyetlen egyszer sem mondta fel a szolgálatot, daczára, hogy eddig legalább is 10000 bedobás történt.

Az elárúsítókat leginkább érdekli ez a pénzellenőrző készülék, mert mit használ az automatának a legpontosabb működése is, ha pénz helyett értéktelen pléhdarabokat kap áru helyébe. Ez az eset itt teljesen ki van zárva. Sőt még tovább megyünk és azt állítjuk, hogy a hus és verből való eladót inkább meg lehet csalni, mint ez élettelen vasszekerényt. Ha nem 20 vagy 10 fillérest dobunk bele, rögtön visszalöki és ez alkalommal olyan benyomást tesz, mintha benne egy élő, gondolkodó lény lenne elrejtve.

Ami az áruk kiadását illeti, a Wendt és Sperling-fele automatáknál ez oly tökéletes, hogy e nemből felülmúlhatatlan. Míg annál a berlini czégtől ide került két automatánál, melyekkel itt kísérleteztek, sokszor zavarok támadtak, mert a beszerkezet tulzsufolyva volt és ennélfogva a bedobás után nem működhetek elég gyorsan, addig a Wendt és Sperling-fele maga a pontosság mintaképe, amin nem is csudálkozhatunk, ha belső kényelmes berendezését megtekintjük. E gépezetnek elnyeiet csak akkor látjuk igazán, ha más éjfajta gáppel hasonlítjuk össze. És mi, kik már sok kész automatát és befejezetlen modelleket láttunk és kipróbáltunk, elmondhatjuk, hogy alig létezik és alig készíthető jobb automata, mint az, melyet a Wendt és Sperling czég a fővárházban próba gyanánt felállított.

Meg külső formáját tekintve, sem hagy semmi kívánni valót hátra.

Nagyon imponáló külsőt mutat és azt hinné az ember, hogy valami tűzmentes pénzes szekrény, mely kincseket rejt magában.

Mily neveltségesen szegénynek látszanak más automaták ezzel szemben. Valóban díszet képeznek az utcáknak, ha

egyszerre számos ilyen automatát felállítanak. Természetesen nem volna minden automata olyan nagy méretű, mint az, mely a fővárháznál áll és egy meg lehetős nagy trafikot képvisel; hanem azért kisebb kaliberű automaták 6—8 bedobó nyílással is elég csinos képet uyujtanak és elég biztosítékot az esetleges vihar, csalás, lopás vagy másnemű rosszakarat ellen. Minden valószínűség szerint a magy. kir. pénzügyminiszterium a Wendt és Sperling-fele automatákat fogadja el bevezetés céljából Magyarországon. Ez állítás mellett bizonyít azon körülmény is, hogy az összes hivatalnokok, kik eddig látták, erről dicsérőleg nyilatkoztak.

Ha megtörténik ez eset, úgy bizonyára mindenki pompásnak fogja találni ez utomatákat, melyeknek rövid időn belül való általános bevezetése egészen bizonyos. Ezután majd a czég e czélra Magyarországon fog egy gyárat berendezni, hogy a hazafias szempontoknak is eleget tegyen. Mi magunk is kívánjuk már, hogy a tavasszal az automaták fellállítása ténynére váljék és hogy végre az általunk olvasóink érdekében már 7 év óta emlegetett vasárnap munkaszünet már beálljon.

Az akadály, mely a vasárnapi munkaszünet bevezetését hátráltatta, már elvan háritva. Most még csak az a kérdés, hogy ez eszköz tökéletesen megfelel-e a kívánalmaknak, vagyis, hogy megbízható-e az automata és lehet-e reá biztosan számítani. Mi biztosíthatjuk olvasóinkat előre is, hogy sem jobb, sem praktikusabb nem létezik, mint a Wendt és Sperling-fele automata, melynek bevezetése úgy az elárúsító, mint a publikum kényelmét kielégíti és hasznukra válik.

Kétségen kívül áll, hogy a praktikusan és pontosan működő automatával mindenki szívesen szolgáltatta ki magát.

Új eladási szabályok.

Nem szenved kétséget, hogy minden ipariparnak szüksége van bizonyos mennyiségű áru, ha kiterjedt kiskereskedelem révén kényelmesebben van.

Az állam, mint iparüző a dohány- és alkohollal, mint nagy és kiskereskedelmi áru, köteles adni ki engedélyeket termékek eladására, de ez csak mindig saját nevében és mintegy saját felelősége mellett történik. És csak az engedélyvel bíró, véleményünk szerint nem egyéb, mint alkalmazottja az államnak azzal a különbséggel, hogy nem fix fizetést, hanem bizonyos jutalékot kap az árából. Lényegében a

dolog azonban teljesen egyre megy. A trafikos az állam szolgálatában áll, ez az egy bizonyos és az összes manipuláció, a mit végez, nem egyéb, mint az állam rendeleteinek, szabályainak, parancsainak folyamánya. És meg kell engedni, hogy ily körülmények között nincs könnyű feladata a trafikosnak, midőn e rendeletek és szabályok megértéséről és betartásáról van szó. Miután tudvalevőleg egy a gyártmányok, mint az eladási körülmények időről-időre változnak és egyidejűleg a szabályok is változnak, erre vonatkozólag évről-évre új eladási szabályokat is kell teremteni. Ha jól tudjuk, ez Ausztriában nem minden évben történik és az erre vonatkozó rendeletek csak mindig készíttik az eladási szabályokat.

Nálunk a dolog másképp áll. Az 1892-ik évben nyomtatott eladási szabályok nem egyebek, mint új kiadásai a már előbbi években teremtett eladási szabályoknak. Keveset változtattak rajta és ami még rosszabb, az év folyamán előforduló miniszteri és pénzügyigazgatósági meghagyásokra tekintettel nem voltak. Ez oknál fogva sokszor támadtak surlódások az elárúsítók és finközkezők között, hol nem ritkán mindkét félnek igaza volt.

Hogy csak egy esetet említsünk, felvetjük tálalomra azt a kérdést, hogy kötelesek-e a dohányraktárak a szállításhoz, nedvség folytán használhatatlanná vált, hibás árukat kicserélni? Az eladási szabályok szerint, ép úgy, mint a dohányraktárakban gyakorlatban levő szokás szerint, a nagy vagy kis trafikosnak a bizosságnál jelentést kell tennie, mely azután jegyzéket véve hely és időről, az esetet előadja a pénzügyigazgatóságnak, mely tovább felterjeszti a minisztériumnak. Egészen másképp szól azonban egy nyolcvanas években kelt miniszteri rendelet, melynek természetesen még megvan a hatálya, miután még vissza nem vonták.

A pénzügyminisztérium ugyanis elrendeli ebben, hogy az ilyenmű használhatatlanná vált árukat, rövid úton a dohányraktárakba szállítsák, melyek kötelesek azt rögtön becsereélni. Nos tehát, melyik most az igaz? A miniszteri rendelet áll-e, vagy az elárúsítási szabályok helyesek-e? Nem történhetnek számtalan zavarok csak ez egy kétértelműségből is?

Hozhatnánk fel itt még sok ilyenmű, érthetlenségeket annak kimutatására, hogy bármily korrekt és pontosan viszi is üzletét az elárúsító, mégis megzavartatik az által, hogy nincsenek kéznél az eladási szabályok, melyek felvilágosítást adnának arról, hogy mit szabad és mit nem.

Nem először történik, hogy mi e tárgyat szelöltetjük és hangoztatjuk új eladási szabályok szükségességét. Üzleti érdekében van az államnak, hogy az elárúsítók ki legyenek arra oktatva, hogy miképen vezessék üzletüket. Az eladási szabályok ne csak elárúsító kötelességeiről adjon felvilágosítást, hanem utasítást adjon az árukkal való eljárásokról is.

Megfizethetetlen volna a kor szellemének és alaposan megváltozott viszonyoknak megfelelő eladási szabályza!.

Egy eladási szabályzat, mely:

1. általános határozatról,
2. dohányáru megrendeléséről,
3. az árukkal való bánásmódról,
4. a hivatalnokokkal való érintkezésről,
5. és a közönséggel való bánásmódról

kimerítő utasítást ad, nemcsak teljesen helyre állítaná a rendet, melyre ily hatalmas iparág, mint a dohánymonopólium, égető szükség van, hanem az eladók jólétére is szolgál.

Miért tagadnók és miért nem látnánk be, hogy az eladási módok nálunk még sok kívánni valót hagynak. És hogy ha így van a dolog, annak legfőbb oka a rendetlenség, mely az évek folyamán elharapódzott. Nem szabad felednünk, hogy évente száz meg száz új nagy- és kistráfkos adja magát a foglalkozásra, kik sem az árukat, sem a szabályokat nem ismerik.

Még sohasem, hogy egy új trafikost akár szóbeli, akár írásbeli utasításokkal elláttak volna, mintha egész felesleges volna ez embereknek néhány iv nyomtatott papírt átadni, melyből megtudhatnának egyetmást az árusításra vonatkozólag.

Bizony nem volna fölösleges! Új eladási szabályok, elengedhetlen feltételek az üzletek gyorsmenetére nézve. Hogy ránd legyen és mindenki ismerje kötelezőségét. Védő eszköz lenne ez, hiába való gyötrések ellen. Oly körülmények ezek, melyek jelenleg sok bánatot, bosszankodást, veszekedést idéznek elő, melyekért, igazán különös, sehol senkit nem lehet felelőssé tenni.

Vegyesek.

A kamatláb leszállítása. Az Angol Bank minapi kamatláb-leszállítás után váratlanul és meglepetésszerűen a Német Birodalmi Bank nem szállította le kamatlábát. Ez a hír azonban nem tett hatást a börzén, mert mindenütt bizonyosra veszik, hogy az erre vonatkozó elhatározás csak néhány napi haladékot szenvedett. Pénzügyi körök változatlanul bizonyosra veszik, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa legközelebbi ülésében leszállítja a bankrátát egy teljes százalékkal. Ezt előrelátva, a magánforgalomban ma már úgy Budapesten, mint Bécsben 4¹/₂—4⁵/₁₆ százalékkal számítottak le elsőrendű papirokat.

Az új vámtarifa előkészítése. Az 1899. évi XXX. törvényczikk 3-ik szakaszában és a 4-ik szakasz második bekezdésében foglalt rendelkezések tudvalevőleg arra kötelezik a magyar kormányt, hogy az osztrák-magyar vámtérület új autonóm vámtarifájának megállapítása céljából a tárgyalásokat az osztrák kormánnyal legkésőbb 1901-ben indítsa meg. A törvény rendelkezésének eleget teendő, a magyar kormány czélszerűnek látta, hogy az új autonóm vámtarifa létesítése céljából megindítandó tárgyalások ügyében már most érintkezésbe lépjen az osztrák kormánnyal. Ez alkalommal egyetértőleg kívánatosnak találták, hogy az osztrák-magyar vámtérület új autonóm vámtarifájának kidolgozására vonatkozó előmunkálatok haladék nélkül megindíttassanak s ilyképp a megállapítandó vámtarifához a kellő alapok mihamarabb megteremtessenek. Ehez képest a magyar földművelésügyi miniszter körrendelettel felhívta a különböző mezőgazdasági, nevezetesen az összes gazdasági, erdészeti, borászati és szőlészeti, baromfitenyésztési, kertészeti, halászati és egyéb szakegyesületeket, hogy az új autonóm vámtarifát illető óhajataikat és nézeteiket — tapasztalataikat és előző évek gazdasági adataival kellően indokolva — legkésőbb az év máju

1-éig eléje terjeszszék oly czélből, hogy a kérdéses új autonóm vámtarifa megállapítása alkalomával az ország fontos gazdasági érdekei kellő védelmet nyerjenek. — A gazdasági szakörök máris hangzatosabban állásponjtjukat ebben a nagyfontosságú kérdésben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, gróf Dessewffy Aurél hosszabb cikket irt a Közlekedési minapi számában, elsőként adván hangot a mezőgazdasági törökvéseknek az új vámtarifára nézve.

A szeszkontingens ügye. Egy könyvomatú lap-tudósító értesülés szerint Lukács László pénzügyminiszter legközelebb jelentést terjeszt a képviselőház elé, melyben a mezőgazdasági szeszgyárak részére fenntartott kontingens felhasználását illetőleg történik intézkedés.

Kereskedelmi alkalmazottak felmondási ideje. A Budapesti Kereskedőifjak Társulatának küldöttsége tegnap délután Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél járt, hogy a kereskedelmi alkalmazottak felmondási idejének rendszabályozására vonatkozó kérvényet átnyujtsa. A küldöttség vezetője: Marton Alajos adta elő azokat az anomáliákat, melyeket a felmondási idő hiányos szabályozása idéz elő. A miniszter válaszában kifejtette, hogy ismeri a kereskedelmi alkalmazottak felmondási idejének visszásságait és ezért jogosnak s méltányosnak találja a mozgalmat. Végül kijelentette, hogy a javaslatot tanulmány tárgyává teszi és annak lehetőség szerint érvényt szerez.

Kivitelünk Oroszországba. Az Országos Ipari egyesületben minap ülés volt, amelyen Sztudinka Ferenc olvasta fel Oroszországba irányuló kivitelünk emeléséről című értekezését. Ismertette Oroszország vámpolitikáját s felsorolta azokat a czikkeket, amelyekre Oroszországgal való áruforgalmunk kiterjedhetne; részletesen foglalkozott azután azokkal az árucsoportokkal, amelyekkel Oroszországba való kivitelre számíthatnánk. Ismertette azokat a módokat, amelyeknek alkalmazásával kivitelünk emelését elérhetnők, ugymint: kereskedelmi utazóknak nagyobb számban való kiküldését, a Kereskedelmi Múzeum kirendeltségeinek szervezését, a vasúti és hajószállítás díjtételeinek mérséklését, a konzulátusoknál magyarul tudó és a magyar ipar és kereskedelem érdekeit szíven viselő közeg alkalmazását. A figyelemmel hallgatott előadásért olvag Falk Zsigmond elnök mondott köszönet.

Kamarai titkárok értekezlete. A kereskedelmiügyi miniszteriumban a múlt héten volt ez évben az első értekezlete a keresk. és iparkamarák titkárainak, a melyet a miniszter hivatott össze, hogy a kamarák évi jelentésének szerkesztését a titkárokkal megbeszélhesse. Az értekezleten, melyen majdnem valamennyi kamara titkára jelen volt, Sztéryényi József miniszteri tanácsos elnökölt. Igen beható érdemleges tárgyalás után egyhangulag kimondták, hogy a kamarák jelentése ezután is abban az összesített alakban jelenjék meg, mint az 1898. évi jelentés, csak-hogy az egyes jelentések az áttekinthetőség kedvéért rendszeresebbek legyenek s néhány kisebb újítás létesüljön. Az értekezlet további folyamán legközelebbi értekezletük napirendjére tűztek a következő tárgyak: A kamarai illeték-kivetés, a kamarai választási eljárás, a kerületi mintatárak és az iparossegédek továbbképző tanfolyamai. Ugyancsak egyhangulag határozta el az értekezlet, hogy azt a kérdést intézi Hegedűs miniszterhez, hogy az ipartörvény revíziójára vonatkozó javaslatát véleménynyilvánítás végett a kamaráknak küldje meg.

A vasuti tisztviselők joga. Évek óta vitájják az állami vasutak tisztviselői, hogy ők nem kötelesek községi adót fizetni, mert ők rendes államtisztviselők. A főváros ne ismerte el államtisztviselőnek a vasutasokat s követele a

községi adót. A vasuti tisztviselők a közigazgatási bíróságnál panaszt tettek az adókiivetés ellen. A közigazgatási bíróság azonban a fővárosnak adott ízazat. Kimondotta, hogy a törvény alapján a vasutasok nem tekinthetők állami tisztviselőknél s kötelesek a községi adót megfizetni. A bíróság ítélete alapján az államvasutak tisztviselőire, az államvasutak gépgyárának s a diósgyőri gépgyár tisztviselőire kiartak vetni a községi adót, de a kért adatokat az igazgatóságok meglagadták. A város tehát öt evre visszamenőleg 59 091 forint községi adót vetett ki. A vasutasok a kiivetés ellen tiltakoztak s újabb panaszszal fordultak a közigazgatási bírósághoz. Panaszukban hivatkoztak arra, hogy egy minisztertanács határozat őket állami tisztviselőknél mondotta ki. Ennek alapján kérték, hogy ügyekben a közigazgatási bíróság t ljesben elvi döntést hozzon. A közigazgatási bíróság minap értesítette a fővárost, hogy a vasutasok második panaszát is elutasította s főtartotta előző határozatát, hogy a vasutasok kötelesek községi adót fizetni.

Elvi döntés meghozását fölöslegesnek tartja a bíróság, mert ebben a dologban a törvény világosan rendelkezik. Értekes a dologban, hogy a kuria állami tisztviselőnek jelentette ki az államvasuti tisztviselőket. Több vármegyében a központi választmány nem akarta fölvenni a képviselőválasztók névjegyeikébe az ötszáz forintos fizetésű vasutasokat. A kuria azonban fölvetelüket kimondotta, mert a vasutasok is állami alkalmazottak. A két legfelsőbb bíróság ítélete tehát ellenkezik s ha fizetni kell, akkor nem állami tisztviselő a vasutas, ha szavazni kell, akkor állami tisztviselő.

Segédszerkesztő: Heltal Nándor.

Első (s. és kir. szab. eredetű selmezi pija-, tajték-pipa- és pipaszár-gyár) özerő-berendcésel.

TAKÁCS EDE
Zólyom-Selmeze mellett
Alegyittott 1838-ban.

Ajánlja a legjobb hírnévnek örvendő és kitűnő minő-égre nézve páratlan valódi selmezi agyápipát, tajték-pipát, pizszárát és szivarszipkát, minden kivitelben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatra bérmentve küldetnek
Egyedüli hírneves jó gyártmány

Mörathon egy imprágnált, zamatos gyögyfukverek cigarettá-es pipadohányzó

Örömmel szítja az ember kintnő tulajdonságát miatt

Rágyujtva bármily dohánnyal, az utóbbi égető csapós íze élvez

A legégszégesebb keverék cigarettá-es pipadohányzó

Tekintve azt, hogy Mörathon a nikotin artalmas hatását a gyomorra parázálja, minden dohánnyal nem nélkülözhetetlen által rész pipadohányt vagy nagy rész cigarettá-dohányt kevertetik

Olvosok által minden dohánnyal ajánlatik

Nagy csomag 30 kr., kis csomag 10 kr., külön vágal és csomagolás pipadohány és külön cigarettá-dohány részre.

Próbaküldemény: 10 kis csomag bérmentve 1 frt 26 kr utánvétel mellett.

Visszonteladónak jóvételmező. — Egyedüli készítő:

Mörathon Tivadár gyögyfukverekes, Graec.

Vaszerképviseelő Magyarország és a társországok részre.

Dvor sák János, Budapest, VI., Gyár-u 43.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der Zigarren-Automat. — Neue Verschleissvorschriften. — Annoncen.

Der Zigarren-Automat.

Der im Hauptzollamte postirte Zigarren-Automat, welcher behufs Probe dort untergebracht wurde, funktioniert tadellos, das wollen wir vor allem konstataren haben. Aber nicht nur unsere eigene Meinungsabgabe ist es, die wir hier niederlegen, nein, sie wird auch von all jenen Beamten, Privaten und Verschleissern getheilt, welche den Automaten gesehen und geprüft haben.

Aus der berühmten Fabrik von Wendt & Sperling in Wien hervorgegangen, verbesserte diese Fabrik an dem Automaten all jene Mängel, welche bei Automaten anderer Provenienz sichtbar wurden. Vor Allem ist es der Münzprüfer der bei den Wendt & Sperling'schen Automaten fast zauberhaft wirkt. Es ist bisher auch nicht einmal vorgekommen, dass die Kraft des Münzprüfers versagt hätte, trotzdem bis heute denn doch schon 10000 Einwürfe gemacht worden sein dürften. Und dieser Münzprüfer ist es ganz allein, der für den Verschleisser ein Interesse hat. Was würde es auch nützen, wenn der Automat noch so sicher funktionieren würde und der Verschleisser vor der Gefahr stünde, dass er anstatt Geld für seine Waare einzunehmen, werthlose Münzen oder Blechstücke in der Kassenlade vorfinden würde. Dieser Fall ist vollständig ausgeschlossen. Ja, wir gehen noch weiter und behaupten, dass ein aus Fleisch und Blut bestehender Verkäufer viel leichter zu betrügen wäre, als dieser leblose eiserne Kasten. Was nicht ein Zwanzig- oder Zehnhellerstück ist, speit der Automat rücksichtslos aus und beinahe hat man das Gefühl, als ob irgend ein denkender Mensch in den Kasten verborgen sitze, wenn man dieses sein Wirken beobachtet.

Was das Abgeben der Waaren anbelangt, so haben wir bei diesem Wendt & Sperling'schen Automaten das Vollendeteste gesehen, was derartige Automaten überhaupt zu leisten im Stande sind. Während nämlich die, während den Sommermonate in Budapest gewesenen zwei Automaten, die einer Berliner Fabrik entstammten, manchmal versagten, weil deren Innenräume viel zu beengt waren, um ein rasches Funktioniren nach geschehenen Einwurf zu ermöglichen, ist dieser Wendt & Sperling'sche Automat die Pünktlichkeit selbst, was kein Wunder ist, wenn man dessen innere bequeme Einrichtung sieht. Merkwürdig ist und bleibt es bei solchen Dingen, dass man die besonderen Vortheile einer solchen Maschine erst dann deutlich herausfindet, wenn man sie mit anderen ähnlichen Erzeugnissen vergleicht. Und wir, die wir nun schon so manche fertige Automaten, manche noch als Modell noch nicht ausgeführte gesehen und geprüft haben, wir können sagen, dass es kaum noch ein besseres System geben

dürfte, kaum ein besserer Automat geschaffen werden könnte, als derjenige ist, welchen die Wiener Firma Wendt & Sperling gegenwärtig im Hauptzollamte probeweise ausgestellt hat.

Aber auch in seiner äusseren Erscheinung lässt dieser Automat nichts zu wünschen übrig. Er repräsentirt sich in solch imponirender Gestalt, als ob er eine feuerfeste Kassa wäre, deren Inhalt auf Reichthümer schliessen lässt. Wie armselig nehmen sich dagegen sämtliche Automaten aus, die es überhaupt gibt, wie lächerlich! Könnte man von einem Strassenschmucke sprechen, so müsste man zugeben, dass diese Automaten, wenn sie einmal zahlreich in Gassen und Strassen auftauchen werden, als Schmuck zu gelten vermögen. Freilich, nicht alle Automaten werden von der Dimension sein, wie derjenige es ist, der jetzt im Hauptzollamte steht, zumal dieser 12 Einwürfe hat, daher als Stellvertreter für eine ziemlich bedeutende Trafik funktionieren kann; aber selbst die Automaten kleineren Kalibers mit 6 oder 8 Einwürfen müssen ja recht zierlich aussehen und genügende Sicherheit bieten, dass weder Diebstahl oder Betrug, weder Sturm noch Wetter, weder Boshaftigkeit, noch Übermuth ihnen sonderlich werde schaden können.

Aller Voraussicht nach wird das königliche Finanz-Ministerium den Wendt & Sperling'schen Automaten als denjenigen bezeichnen, welcher in Ungarn eingeführt werden soll. Für diese Voraussetzung spricht der Umstand, wonach sich bisher alle Beamten, welche denselben bisher gesehen haben, äusserst lobend darüber ausgesprochen haben. Und wird dies der Fall sein, wird der Automat für das was er in der That ist, als vortrefflich befunden, dann ist seine sehr baldige allgemeine Einführung sicher. Wie es heisst, wird alsdann die Firma in Ungarn eine Fabrik errichten und die Automaten hier erzeugen, damit auch bei dieser Gelegenheit dem patriotischen Standpunkte Rechnung getragen wird. Wir selber wünschen sehnlichst, dass mit Eintritt des Frühjahres die Einführung des Automaten zur Thatsache werde, damit endlich die von uns seit 7 Jahren im Interesse unserer Leser gewünschte Sonntagsruhe zur Thatsache werde. Das Mittel zur Ueberbrückung der Hindernisse, welche der Einführung der Sonntagsruhe bisher entgegenstanden ist gefunden und nur das eine Bedenken war noch vorhanden, ob dieses Mittel auch vollständig geeignet ist zu befriedigen, das heisst, ob der Automat auch ein verlässlicher Ersatz ist, auf den man rechnen kann. Wir können versichern, dass es nichts Besseres, nichts Praktischeres, nichts Vollkommeneres gibt, als diesen Wendt & Sperling'schen Automaten und dass dessen Einrichtung, sowohl für das Publikum, wie auch für den Verschleisser eine Bequemlichkeit bildet

die zudem noch nutzbringend ist. Dass ferner dieser Automat geeignet ist, bei einer eventuellen Einführung den Zigarrenkonsum zu heben, das steht ausser Frage, zumal sich seiner, wegen dessen ausserordentlichen präzisen Funktionirens Jedermann, zu allen Zeiten leicht und gerne bedienen wird.

Neue Verschleissvorschriften.

Es unterliegt keinem Zweifel, dass eine jede Grossindustrie einer gewissen Organisation bedarf, wenn sie mit einem ausgedehnten Handel im Kleinen verbunden ist. Wohl gibt es Industrien, die als Abnehmer ihrer Erzeugnisse bloss einige wenige Firmen bezeichnen, indess besorgen diese dann das Organisiren des Kleinhandels, was wieder auf ein und dasselbe hinausläuft.

Der Staat als Industrieller tritt beim Tabakmonopol aber auch gleichzeitig als Gross- und Kleinhändler auf. Wohl ertheilt er Lizenzen welche zum Verkaufe seiner Erzeugnisse berechtigten, allein immer und immer wieder geschieht dies in seinem Namen und quasi auch unter seiner Verantwortung. Der Lizenzinhaber ist daher unseres Erachtens nach nichts anderes, als ein Angestellter des Staates, nur mit dem Unterschiede, dass er keine fixe Gage, sondern eine Provision als Entlohnung erhält. Im Wesen bleibt sich jedoch die Sache gleich. Der Trafikant steht im Dienste des Staates, das ist einmal sicher und all die Manipulationen die er übt, sind ein Ausfluss der Befehle, der Anordnungen, der Vorschriften des Staates. Man wird zugeben, dass es unter solchen Umständen keine Kleinigkeit ist, welcher Art diese Befehle und Vorschriften sind und wie sie lauten. Nachdem bekanntlich sich sowohl die Fabrikations-, wie auch die Verschleissverhältnisse von Zeit zu Zeit ändern müssten, aber auch diese Vorschriften jeweilig eine Aenderung erfahren, beziehungsweise müssten von Jahr zu Jahr neue Verschleissvorschriften geschaffen werden. Sind wir gut unterrichtet, so geschieht dies in Oesterreich wohl nicht alljährlich, jedoch dienen auf die Verschleissvorschriften bezügliche Verordnungen als Ergänzung derselben.

Bei uns steht die Sache anders. Die im Jahre 1892 gedruckten Verschleissvorschriften sind nichts anderes, als eine neuere Auflage der in früheren Jahrzehnten geschaffenen Verschleissvorschriften. Weniges ist darin geändert und was noch schlimmer dabei in Betracht kommt, ist der Umstand, wonach auf die im Laufe der Jahre erflossenen Ministerial- und Finanz-Direktions-Erlässe keine Rücksicht genommen wurde. Aus dem Grunde entstehen häufig Reibungen zwischen den Finanz-Organen und den Verschleissern, wobei nicht selten beide Theile Recht haben. Um nur einen Fall anzuführen, wollen wir aufs Gerathewohl die Frage aufwerfen, ob die Tabak-Magazine verpflichtet sind, unbrauchbar gewordene Waaren, welche auf dem Transport durch Nässe oder Bruch gelitten haben, umzutauschen. Nach der in den Verschleissvorschriften und auch bei den Tabak-Magazinen lautenden Praxis muss in solchen Fällen der Gross- oder Kleintrafikant die An-

zeige bei dem Finanz-Kommissariate machen, welches alsdann ein Protokoll an Ort und Stelle aufnimmt und den Fall der Finanz-Direktion vorlegt, welche ihrerseits die Angelegenheit dem Ministerium übergibt. Ganz anders verfügt aber eine in den achtziger Jahren erlassene Ministerial-Verordnung, die natürlich noch immer Rechtskraft besitzt, nachdem sie nicht zurückgezogen wurde. Das Finanzministerium ordnet nämlich in dieser Verordnung an, dass derartige unbrauchbar gewordene Waaren im kurzen Wege dem Tabak-Magazine eingeliefert und dieses den Umtausch sofort zu bewerkstelligen hat. Was ist nun das Rechte? Gilt die Ministerial-Verordnung, oder gelten die Verschleissvorschriften? Können aus dieser einen unklaren Doppelbestimmung nicht zahlreiche Verwicklungen entstehen?

Wir wären in der Lage eine stattliche Zahl derartiger Bestimmungen hier anzuführen und zu beweisen, dass ein Verschleisser noch so korrekt sein Geschäft zu führen vermag, diese Geschäftsführung gleichwohl beanständet werden kann und zwar einzig und allein deshalb, weil keine Vorschriften vorhanden sind, welche darüber klaren Aufschluss geben, was zu thun und was zu unterlassen ist.

Es ist nicht das erstmal, dass wir diesen Gegenstand erörtern und dass wir die Nothwendigkeit betonen, es mögen neue Verschleissvorschriften erdirt werden. Denn so wie wir Eingangs erwähnt haben, dass von Seite einer Grossindustrie verbunden mit einem Gross- und Kleinhandel eine Organisation der Absatzquellen unerlässlich ist, so ist es auch andererseits nothwendig, irgend welche Normen zu schaffen, welche diesen Absatzquellen zur Richtschnur zu dienen haben. Ganz abgesehen von der amtlichen Gepflogenheit, welche alle ihre unterstehenden Organe mit Instruktionen versieht, liegt auch hier ein grosses geschäftliches Interesse der Sache zu Grunde, indem der Verschleisser über die Führung seines Geschäftes belehrt werden soll. Die Verschleissvorschriften

sollen nicht nur über die Pflichten des Verschleissers Aufschluss geben und Anordnungen treffen, sie sollen auch über die Art und Weise, wie die Manipulation stattzufinden hat, verfügen.

Wie man sieht entspricht die Herausgabe einer ganz neuen, dem Zeitgeiste und den gründlich geänderten Verhältnissen Rechnung tragende Verschrift, einem Bedürfnisse, das unleugbar ist. Eine Verschleissvorschrift, welche über:

1. allgemeine Bestimmungen,
2. über die Art der Fassungen,
3. über die Manipulation mit den Waaren,
4. über den Verkehr mit den Beamten, Kassen und Finanz-Wachorganen,
5. Ueber den Verkehr mit dem Publikum,

erschöpfenden Aufschluss gibt, würde nicht nur eine Ordnung herbeiführen, welche bei einem solch mächtigen Industriezweige, wie es das Tabak-Monopol ist, nothwendig ist, sondern es würde auch zu dem Gedeihen und dem Wohle des Verschleissers führen. Warum sollte man es leugnen und nicht eingestehen, dass das Verschleisswesen dermalen bei uns viel, ja sehr viel zu wünschen übrig lässt. Wenn dies der Fall ist, so trägt hieran zum grössten Theil die Unordnung schuld, welche im Laufe der Jahre platzgegriffen hat. Man vergesse nicht, dass alljährlich einige Hundert neue Gross- und Kleinverschleisser sich der Branche widmen, Leute, aus allen Berufsklassen, die weder das Fach, noch die Waaren, noch die Vorschriften kennen. Zumindst haben wir noch niemals davon gehört, dass ein neuer Trafikant mit mündlichen oder schriftlichen Instruktionen versehen worden wäre. Und da soll es als überflüssig angesehen werden, dass man diesen Leuten einige Bogen bedrucktes Papier übergibt, aus welchem sie all das, was dem Verschleiss betrifft, erfahren? Gewiss nicht! Neue Verschleissvorschriften sind eine unerlässliche Bedingung für den flotten Gang des Geschäftes, für Ordnung und Erfüllung aller zu übender Pflichten. Sie sind aber auch ein Schutzmittel

gegen Vexationen und irrige Auslegungen, Umstände, die gegenwärtig viel Kummer, Streit und Aergernisse hervorrufen und für die man sonderbarerweise nicht einmal irgend wem verantwortlich machen kann.

Korrespondenz der Redaktion.

Herrn A. K. in Wien. Der hier zur Probe aufgestellte Zigarren-Automat funktioniert vortrefflich, wie sie unserer heutigen Nummer entnehmen können. Die Befürchtungen, dass diese Automaten falsches Geld einnehmen und der Trafikant dadurch geschädigt werden könnte, entfallen gänzlich, nachdem der Münzprüfer alle Münzen ausscheidet, welche nicht 10 oder 20-Hellerstücke sind. Im Uebrigen können Sie ja auch in Wien das Funktioniren dieses Automaten beobachten.

Herrn R. B. in Sz. Dass unser Blatt die Interessen der Gross- und Kleinverschleisser gewissenhaft vertritt, bedarf überhaupt keiner Erwähnung. Wir haben dies bisher in jeder Nummer bewiesen. Parteiinteressen Einzelner können uns umsoweniger kümmern, als dadurch häufig das Interesse anderer Verschleisser gefährdet wird. Das ist auch in Ihrer Sache der Fall.

Herrn P. Sch. in B. Nichts für ungut, aber das verstehen Sie nicht. Die Finanz-Direktion handelt ganz ordnungsgemäss, wenn Sie Ihr Gesuch abweist, und es ist gar kein Grund vorhanden dies zu rügen. Wie würde es Ihnen gefallen, wenn Sie eine Trafik hätten und ein Anderer vis-à-vis Ihres Geschäftslokales eine Trafik etabliren würde?

Herrn J. B. in V. Wir haben das Bewusste noch immer nicht erhalten. Warum nicht?

Frau R. B. in B. Das ist kein Gegenstand von Bedeutung.

Hilfsredakteur: Ferdinand Helta I.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA
Budapest, V., Sas-utoza 29. szám.